

VAI TRÒ CỦA ĐẢNG VIÊN VÀ TỔ CHỨC ĐẢNG HOẠT ĐỘNG TRONG KHU VỰC KINH TẾ TƯ NHÂN Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

TS NGUYỄN VĂN SƠN*

Trong quá trình lãnh đạo công cuộc đổi mới, Đảng ta luôn nhất quán chủ trương phát triển mạnh kinh tế thị trường định hướng XHCN. Trong kinh tế thị trường, Đảng ta từng bước cho phép đảng viên làm kinh tế tư nhân. TP. Hồ Chí Minh là một trong những địa phương có nhiều đảng viên tham gia làm kinh tế tư nhân sớm và có hiệu quả, đóng vai trò to lớn đối với mọi mặt của Thành phố trong những năm đổi mới.

Ngay sau Đại hội VII (1991) đã có khá nhiều đảng viên Thành phố tham gia khu vực kinh tế tư nhân, nhưng chủ yếu làm công ăn lương, chưa làm chủ doanh nghiệp, việc sinh hoạt Đảng của họ chủ yếu ở các chi bộ nơi đảng viên cư trú. Trước tình hình trên ở TP. Hồ Chí Minh và nhiều tỉnh, thành khác trong cả nước, ngày 23-11-1996, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa VIII ra Chỉ thị số 07/CT-TW về xây dựng Đảng ở khu vực kinh tế tư nhân, đề đảng viên hoạt động và sinh hoạt ở khu vực kinh tế này. Ngày 19-5-2003, Thường vụ Thành ủy TP. Hồ Chí Minh ra Chỉ thị số 11-CT/TU về

“Đẩy mạnh công tác xây dựng tổ chức Đảng, đoàn thể và phát triển đảng viên, đoàn viên trong các doanh nghiệp tư nhân”. Đặc biệt từ sau Đại hội X (4-2006), Đảng chủ trương cho phép đảng viên làm kinh tế tư nhân, thì số đảng viên tham gia khu vực kinh tế tư nhân ngày càng tăng. Đến tháng 9-2007, toàn Thành phố đã có tới 161 doanh nghiệp tư nhân, 54 doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đã thành lập được tổ chức Đảng bao gồm 17 đảng bộ, 138 chi bộ cơ sở và 70 chi bộ trực thuộc, với 2432 đảng viên.

Những chỉ đạo của Trung ương Đảng, Chi thị 11 – CT/TU của Thường vụ Thành ủy TP. Hồ Chí Minh đã động viên, khuyến khích và tạo điều kiện ngày càng tốt hơn cho các hoạt động của đảng viên ở các doanh nghiệp tư nhân. Thực tế cho thấy, khi đảng viên tham gia hoạt động trực tiếp làm kinh tế tư nhân, thì Đảng có điều kiện thuận lợi để nắm được tình hình và xu hướng phát triển ở khu vực kinh tế này; hạn chế được bóc lột bằng những giải pháp cần thiết như: tình hình phân phối lợi nhuận, vấn đề thu nhập của công nhân, của giám đốc, ... từ đó có sự chỉ đạo sát hơn. Đảng viên tham gia khu vực kinh tế tư nhân, đặc biệt lại giữ những cương vị chủ chốt trong doanh nghiệp, như giám đốc, phó giám đốc hoặc các chủ doanh

* Học viện Chính trị - Hành chính Khu vực II

ng nghiệp tư nhân chính là đã rèn luyện cho đội ngũ đảng viên biết kinh doanh trong cơ chế thị trường. Đó cũng là một phương thức để Đảng kết hợp giữa lý luận với thực tiễn về kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Từ đó, thiết nghĩ, đảng viên làm kinh tế tư nhân, tuân thủ đúng Điều lệ Đảng và những quy định của Trung ương, sẽ không những không dẫn tới tình trạng “chệch mục tiêu lý tưởng của Đảng”, mà trái lại họ còn góp phần “hiện thực hóa mục tiêu lý tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam”.

Do sự lãnh đạo sát sao của Thành ủy, sự chỉ đạo trực tiếp của các Quận ủy, Huyện ủy, Đảng ủy khu chế xuất và công nghiệp thành phố trong việc kiện toàn, lãnh đạo đảng ở các doanh nghiệp tư nhân, nên như đã nêu trên, nhiều chi bộ Đảng đã ra đời ở khu vực kinh tế này. Cho đến giữa năm 2007, toàn Thành phố có 2.432 đảng viên tham gia khu vực kinh tế tư nhân, trong đó có 150 đảng viên làm chủ doanh nghiệp, họ sinh hoạt ở hàng trăm tổ chức cơ sở đảng ở doanh nghiệp tư nhân, đã góp phần vào việc lãnh đạo chính trị đối với gần 1 triệu người lao động ở khu vực kinh tế tư nhân (trong đó 170.000 người lao động ở những doanh nghiệp tư nhân có cơ sở đảng), còn lại là lãnh đạo qua các đảng viên làm chủ doanh nghiệp sinh hoạt ở các chi bộ, hoặc đảng bộ khối doanh nghiệp tư nhân trực thuộc Quận ủy, Huyện ủy, Đảng ủy khu chế xuất và công nghiệp thành phố. Khu vực kinh tế tư nhân chiếm một lực lượng lớn lao động ở thành phố Hồ Chí Minh tới gần 1 triệu người, nếu không có đảng viên và tổ chức cơ sở Đảng hoạt động ở đây thì gần 1 triệu lao động đương nhiên khó nhận được sự lãnh đạo trực tiếp, thường xuyên của Đảng.

Các chi bộ ở khu vực kinh tế tư nhân, đặc biệt là những chi bộ có đảng viên làm chủ doanh nghiệp, hoặc chủ doanh nghiệp là đảng viên tham gia cấp ủy, luôn lãnh đạo tốt doanh nghiệp về mọi mặt; lãnh đạo

rất sâu sát, sinh hoạt đúng định kỳ, trong sinh hoạt chi bộ các đảng viên dù là người làm công hay chủ doanh nghiệp, luôn tỏ ra là người tiên phong gương mẫu, luôn giữ vững phẩm chất tốt của người đảng viên công sản, đóng góp nhiều ý kiến xây dựng chi bộ, đảng bộ ở khu vực kinh tế tư nhân. Các đảng viên là người làm chủ doanh nghiệp tư nhân, đóng vai trò nòng cốt trong các doanh nghiệp. Các đảng viên làm chủ doanh nghiệp đã góp phần làm lành mạnh khu vực kinh tế tư nhân. Trong sinh hoạt Đảng, các chủ doanh nghiệp là đảng viên được học tập, nghiên cứu các nghị quyết của Đảng ở các cấp một cách có hệ thống; đặc biệt những đảng viên là chủ, trước kia đã từng làm ở cơ quan Nhà nước, Quân đội, Công an,... thì họ càng chấp hành nghiêm đường lối chủ trương của Đảng, các quy định của Nhà nước các cấp. Chẳng hạn như việc thực hiện ký kết hợp đồng, thỏa ước lao động; mua bảo hiểm y tế, bảo hiểm xã hội cho người lao động; đăng ký khai báo nộp thuế cho nhà nước; chăm lo cải thiện điều kiện làm việc, cải thiện đời sống cho người lao động,...

Do sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát của Thành ủy thành phố Hồ Chí Minh đối với khu vực kinh tế tư nhân, nên nhiều chi bộ ở khu vực kinh tế này ra đời. Số lượng đảng viên cũng tăng lên nhanh chóng. Các chi bộ trong doanh nghiệp tư nhân đã sớm xây dựng phương hướng, kế hoạch kết nạp đảng viên mới. Ngay từ năm 2003 việc kết nạp đảng viên mới ở khu vực kinh tế tư nhân đã được bắt đầu, đến năm 2005 số đảng viên được kết nạp vào Đảng tăng 3 lần so với năm 2003; năm 2006 và năm 2007 số lượng đảng viên được kết nạp còn tăng hơn nhiều, nâng tổng số đảng viên được kết nạp từ năm 2003 đến tháng 6 - 2007 là 419 đảng viên. Các đảng viên được kết nạp luôn là những người ưu tú trong phong trào công nhân, góp phần tích cực xây dựng khu vực kinh tế tư nhân ngày càng phát triển lành mạnh.

Các đảng viên hoạt động và sinh hoạt ở khu vực kinh tế tư nhân, đã có vai trò góp phần xây dựng được mối quan hệ hợp tác để phát triển doanh nghiệp, làm cầu nối giữa doanh nghiệp tư nhân với khu vực kinh tế nhà nước; giữa tổ chức đảng ở khu vực kinh tế tư nhân với tổ chức đảng ở kinh tế nhà nước, với Đảng bộ cấp trên và chính quyền các cấp.

Sự phát triển đúng hướng của tổ chức Đảng và đảng viên trong khu vực kinh tế tư nhân đã tạo điều kiện tốt cho sự phát triển của tổ chức công đoàn trong doanh nghiệp tư nhân. Chỉ tính trong 3 năm (2003-2006), từ khi các tổ chức cơ sở đảng hình thành, toàn Thành phố đã tiến hành rà soát, củng cố và phát triển mới nhiều tổ chức công đoàn trong các doanh nghiệp tư nhân, thành lập mới 1.739 công đoàn cơ sở, kết nạp được 218.170 công đoàn viên. Tính đến tháng 6 – 2007, đã kết nạp được 259.988 đoàn viên công đoàn. Tổ chức công đoàn ra đời trong các doanh nghiệp tư nhân đã phát huy tác dụng rất tốt trong việc thúc đẩy sản xuất và góp phần bảo vệ quyền lợi cho người lao động. Đến tháng 6 – 2007, các công đoàn cơ sở đã giới thiệu 4998 đoàn viên ưu tú cho tổ chức Đảng, trong đó có 419 đoàn viên công đoàn được kết nạp vào Đảng. Cho đến nay, số doanh nghiệp có từ 300 lao động trở lên đều đã có tổ chức công đoàn. Nhiều tổ chức công đoàn ở doanh nghiệp tư nhân hoạt động rất mạnh và có hiệu quả. Chẳng hạn, ở Quận 10, hàng năm Liên đoàn lao động Quận đã xây dựng chương trình công tác với các chỉ tiêu, biện pháp để thúc đẩy sản xuất, kinh doanh ở doanh nghiệp tư nhân; đồng thời xây dựng, củng cố tốt các tổ chức công đoàn, nhiều công đoàn có hướng phát triển ổn định lâu dài như: Công đoàn Công ty trách nhiệm hữu hạn Ngọc Bích, Công ty Hồng Quý, doanh nghiệp tư nhân giày Á châu, Công ty cổ phần Anh Thư... Ở Quận 9, các chủ doanh nghiệp là đảng viên đã tạo điều kiện tốt cho

hoạt động của tổ chức công đoàn, cộng với sự lãnh đạo sát sao của tổ chức cơ sở đảng doanh nghiệp tư nhân và chỉ đạo của Liên đoàn lao động Quận, chỉ tính 3 năm (từ 2004 đến 2006) đã thành lập mới 66 công đoàn cơ sở, kết nạp 5.217 công đoàn viên; cho đến nay đã có 91 tổ chức công đoàn cơ sở, với khoảng 10.000 công đoàn viên ở doanh nghiệp tư nhân. Công đoàn ở doanh nghiệp tư nhân Quận 9 luôn hoạt động tích cực, thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển và bảo vệ quyền lợi cho người lao động. Ở quận Thủ Đức, đến nay đã có 154/181 doanh nghiệp tư nhân thành lập được tổ chức công đoàn cơ sở với 17.973 đoàn viên công đoàn, chiếm 85% tổng số lao động trong khu vực này.

Nhìn chung, ở các quận, huyện trong toàn thành phố, doanh nghiệp nào có đảng viên làm chủ và có tổ chức Đảng hoạt động thì nơi đó công đoàn hoạt động mạnh. Những doanh nghiệp mà giám đốc doanh nghiệp không phải là đảng viên thì công đoàn hoạt động có khó khăn hơn, thậm chí không ít đơn vị họ không đồng tình lập công đoàn trong doanh nghiệp.

Đối với đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội thanh niên trong các doanh nghiệp tư nhân, cũng luôn được các chủ doanh nghiệp là đảng viên và tổ chức Đảng ở các doanh nghiệp tư nhân quan tâm. Các chủ là đảng viên và tham gia cấp ủy đảng ở doanh nghiệp tư nhân, luôn phối hợp với các cấp đoàn thanh niên cộng sản quận, huyện và thành phố để xây dựng, thúc đẩy hoạt động đoàn, hội. Đến tháng 6 – 2007, đã xây dựng 328 cơ sở Đoàn với 8.471 đoàn viên thanh niên và thành lập mới 414 cơ sở Hội thanh niên với 11.019 hội viên. Cho tới thời điểm này có 20 % doanh nghiệp tư nhân có 500 lao động trở lên thành lập được tổ chức Đoàn và Hội thanh niên.

(Xem tiếp trang 60)

14. Tham dự Hội nghị có Bùi San (Thừa Thiên), Nguyễn Đức Dương (Nghệ An), Trần Văn Ngoạn, Hồ Xuân Lưu, Trần Mạnh Quý, Trần Hữu Dực (Quảng Trị)...

15. Bùi San, Hồ Xuân Lưu, Trần Mạnh Quý phụ trách 3 tỉnh Bắc Trung Kỳ; Lê Chương, Nguyễn Đức Dương, Trần Văn Ngoạn, Hồ Ty ở Trung Trung Kỳ (Bình-Trị-Thiên và Quảng Nam) Trần Hữu Dực phụ trách Nam Trung Kỳ (Ngãi - Bình - Phú - Khánh - Ninh - Bình Thuận) từ đó phát triển lên Tây Nguyên. Đứng chân ở Ninh Thuận, Trần Hữu Dực cùng các đồng chí địa phương ra báo *Chiến thắng* làm cơ quan tuyên truyền của Xứ uỷ Trung Kỳ ở miền Nam Trung Kỳ. Tháng 10-1940, báo *Chiến thắng*, ra số đầu tiên tại cơ sở in ở rẫy Sông Quao (Ninh Thuận), phát hành đến các tỉnh Ninh Thuận, Bình Thuận, Khánh Hoà...

16, 17. Sûreté Vinh, *Déclaration de Ho Xuân Lưu*, faité à Vinh, le 31 Mai 1941, Tài liệu lưu tại Viện Lịch sử Đảng

18. Service de Police en Annam, Note No 5065/C, à Messieurs Commissaires de la Sûreté en Annam, *Parti Communiste Indochinois- Repression*, Hue, le 11 Juin 1942, Tài liệu lưu tại Viện Lịch sử Đảng; Sở mật thám Trung Kỳ, báo cáo về việc trấn áp những hoạt động cộng sản ở Bắc-Trung- Nam xứ Trung Kỳ-trong tháng 6-1942 (Bản trích dịch), Tài liệu lưu tại Viện Lịch sử Đảng.

19. Thống kê từ các công trình lịch sử đảng bộ các tỉnh từ Thanh Hoá đến Bình thuận, trước ngày nổ ra Tổng khởi nghĩa, ở Trung Kỳ có 11 tỉnh uỷ lâm thời hoặc ban cán sự, ban vận động thống nhất phụ trách phong trào ở 11 tỉnh, thành phố.

20. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng Toàn tập*, CTQG, H, T.7, tr.402.

21. Cục lưu trữ Văn phòng Trung ương Đảng: "Thư của Uỷ ban thống nhất Trung Kỳ kêu gọi đồng chí cộng sản trong Đảng bộ mau thống nhất lại", *Tạp chí Lịch sử Đảng*, số 8-2000, tr. 3-5.

VAI TRÒ CỦA ĐẢNG VIÊN VÀ TỔ CHỨC ĐẢNG Ở KHU VỰC KINH TẾ TƯ NHÂN Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH HIỆN NAY

(Tiếp theo trang 49)

Có rất nhiều cơ sở Đoàn và Hội thanh niên ở các quận, huyện hoạt động tích cực, luôn là cánh tay đắc lực của Đảng; góp phần thúc đẩy sản xuất kinh doanh phát triển, đưa lại hiệu quả kinh tế cao và tạo ra nhiều phong trào để tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng đến các doanh nghiệp tư nhân. Chẳng hạn, ở Quận 10, đến năm 2006 đã lập 10 chi đoàn, trong đó 2 chi đoàn cơ sở thuộc Quận đoàn và 8 chi đoàn thuộc đoàn Phường với 90 đoàn viên; đã lập 47 chi hội thanh niên với 597 hội viên. Ở Thủ Đức, các doanh nghiệp tư nhân hiện nay có 7 chi đoàn với 55 đoàn viên và 17 chi hội thanh niên với 484 hội viên. Ở quận 9, tính đến tháng 7 – 2006, Quận đoàn đã xây dựng được 9 chi đoàn với 95 đoàn viên, 37 chi hội thanh niên với 810 hội viên ở các doanh nghiệp tư nhân. Ở quận 3, đến tháng 6 – 2007, các doanh nghiệp tư nhân đã thành lập được 12 chi đoàn thanh niên với 240 đoàn viên, trong đó có 15 người là đối tượng Đảng; quận cũng đã thành lập được 32 chi hội thanh niên với 450 hội viên, riêng 6 tháng đầu năm 2007 lập được 8 chi hội thanh niên với 146 hội viên.

Nhìn chung, những doanh nghiệp nào có đảng viên làm chủ doanh nghiệp, chủ doanh nghiệp luôn khuyến khích, tạo điều kiện cho Công đoàn, Đoàn thanh niên và Hội thanh niên hoạt động, thì các tổ chức này hoạt động mạnh và có hiệu quả, góp phần đắc lực vào quá trình sản xuất kinh doanh và sự phát triển của doanh nghiệp.